

Læreplaner skal give alle børn de bedste forudsætninger.

Af Socialminister Henriette Kjær.

Vores børn er det dyrebareste, vi har. Det er dem, fremtidens samfund bygger på, og derfor fortjener de også den bedst mulige start på livet. Langt de fleste børn vokser heldigvis op i gode og trygge hjem, som giver dem en ballast, så de er i stand til at klare sig godt senere i livet. Men 10 % af alle danske børn vokser stadig op i familier med sociale problemer. Disse børn får ofte senere i deres liv svært ved at klare sig i uddannelsessystemet, holde sammen på en familie, tage sig af deres egne børn og klare sig på en arbejdsplads. Det skal vi gøre noget ved! For mig er en vigtig værdi i velfærdssamfundet, at alle får lige muligheder. Alle børn skal have mulighed for at udnytte deres potentialer – tage en uddannelse, få et arbejde og være en del af en familie.

Regeringen ønsker at give alle børn en fair chance for at få et godt liv. Men den negative sociale arv står i vejen for nogle børn. Det betyder ikke, at misbrug og kriminalitet automatisk nedarves. Men nogle børn har på grund af deres forældre en større *risiko* for at få sociale problemer end andre, simpelthen fordi de ikke har fået den nødvendige ballast med fra deres barndom. Det er en vigtig opgave at tage hånd om denne gruppe børn, så de får bedre muligheder for at bryde den negative spiral.

For at bryde den negative sociale arv er det helt afgørende, at man opbygger børnenes kompetencer. Det ønsker jeg bl.a. at gøre ved at gøre det obligatorisk for daginstitutioner at udarbejde pædagogiske læreplaner. Udsatte børn bliver ikke stimuleret nok hjemmefra. De får måske ikke læst højt mv. og risikerer derfor at blive sat af fra starten. Ved at ruste børn både fagligt og socialt skal vi sikre, at også de udsatte børn kommer med. Derfor skal vi have daginstitutionerne med i kampen mod den negative sociale arv. Vi skal simpelthen styrke børns kompetenceudvikling. Det er især de meget brede og grundlæggende kompetencer, f.eks. sociale kompetencer som f.eks. sprog og evne til at fungere sammen med andre mennesker, som skal styrkes. Det er disse kompetencer, der bygges videre på, når man bevæger sig gennem uddannelsessystemet.

Sociale kompetencer skal udvikles løbende, men man kan med fordel begynde at arbejde med dem tidligt. I Danmark er langt de fleste børn i daginstitutioner, og derfor har vi en enestående mulighed for at give alle børn en god start.

For at samle op på de børn, som mangler stimulering hjemmefra, er det vigtigt, at institutionerne sætter aktiviteter i gang, som børnene ikke ville finde på, når de leger selv. Det kan være sproglige aktiviteter, som rim og remser eller sanglege, fysiske aktiviteter ude eller inde eller mere kreative aktiviteter som at tegne og male. Jeg tror på, at det kan være med til at give børn bedre forudsætninger for at lære og for at udvikle sig personligt. Samtidig kan det være med til at lette overgangen fra børnehave til skole. De pædagogiske læreplaner skal opstille mål for, hvilke sociale kompetencer børn skal have. Her taler vi ikke om, at 3-årige skal lære at læse og skrive. Men daginstitutionerne skal arbejde med, at børn eksempelvis lærer at danne venskaber, diskutere med hinanden og forstå en fælles besked.

Det er her, jeg mener, at daginstitutionerne spiller en vigtig rolle. Udsatte børn er bagud fra starten, fordi der er en masse ting, de ikke har med hjemmefra. I daginstitutionerne kan man give børnene det, de ikke får derhjemme. Derfor er det vigtigt, hvad der sker i daginstitutionerne. Det er vigtigt, at der sættes ting i gang som børnene ikke selv ville kunne finde på. Og ikke mindst er det vigtigt for de udsatte børn, som har svært ved selv at finde på.

Daginstitutionerne er et oplagt sted til at give børnene den mulighed for at udvikle sig, som de ikke altid får derhjemme. Her er det vigtigt, at pædagoger og forældre sammen finder ud af, hvordan de bedst muligt stimulerer børnene, så de trives og udnytter deres lyst til at udvikle sig - og udvikler deres sociale og personlige kompetencer. Det er en af tankerne bag arbejdet med pædagogiske læreplaner i daginstitutionerne.

Jeg mener derfor, at alle dagtilbud skal udarbejde pædagogiske læreplaner. De pædagogiske læreplaner skal udarbejdes af personalet i dagtilbuddet, da det er dem, der kender børn og forældre og som ved hvad der er af fysiske muligheder

Børn har den dejlige egenskab, at de er enormt nysgerrige. Det skal vi udnytte. Der skal svares på alle de mange spørgsmål, som hele tiden dukker op, når de er i institution. For eksempel kan børnene lære utroligt meget ved, at pædagogerne i en periode opprioriterer ture ud i naturen. Her kan man snakke om alt det, de møder i naturen, samtidig med at børnene lærer om kryb, dyr, planter og andet i naturen. Noget af det kan tages med hjem i dagtilbuddet og give anledning til nye spørgsmål og ny læring.

Heldigvis er læring i daginstitutionerne allerede et område i fuld aktivitet. Jeg har besøgt mange dagtilbud, og vi har i ministeriet fået tilsendt mange spændende materialer, som viser, at der allerede er masser af visioner og handling, hvad angår udfordring og udvikling af

børns kompetencer. Vi starter altså ikke på bar bund, men bygger videre for at sikre alle børn i 0-6 års alderen de bedst mulige udviklingsbetingelser. Der er over tre år afsat 70 mio. kr. til at udvikle pædagogiske læreplaner, give personalet efteruddannelse mv.

At bryde den negative sociale arv sker hverken i dag eller i morgen. Det er et langt sejt træk. Men indførelsen af læreplaner er et stort skridt. Målet er at give alle børn en chance - uanset hvilken bagage, de har med sig.